

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

26 липня 2016 року

м. Тернопіль

№ 21- р/к

Справа № 851-АД

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 851-АД про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Борщівською міською радою (місцезнаходження: вул. Грушевського, 2, м. Борщів, Тернопільська обл., 48702, ідентифікаційний код 04058485) та подання від 08.07.2016 № 107 «Про попередні висновки по справі № 851-АД»,

ВСТАНОВИЛА:

З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності територіальним відділенням проведено дослідження діяльності органів місцевого самоврядування на означеному ринку.

За результатами дослідження, розпорядженням адміністративної колегії Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 27 травня 2016 року № 12-рп/к розпочато розгляд справи у зв'язку з наявністю в діях Борщівської міської ради (місцезнаходження: вул. Грушевського, 2, м. Борщів, Тернопільська обл., 48702, ідентифікаційний код 04058485) ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

За результатами збору та аналізу доказів у справі виявлено:

Відповідно до статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Борщівська міська рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Основним видом діяльності є "Державне управління загального характеру" (КВЕД 84.11).

Згідно з статтею 42 Конституції України не допускається неправомірне обмеження конкуренції.

Законом України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що економічна конкуренція – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в т.ч. органами місцевого самоврядування. Згідно із частиною другою статті 4 цього Закону органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції.

Згідно із статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень виконавчих органів міських рад відноситься, зокрема, організація місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі.

За даними Борщівської міської ради (лист від 12.05.2016 №325/2-18) протягом 2014 - 2015 років та I кварталу 2016 року виконавчим комітетом міської ради прийнято 69 рішень щодо надання дозволу на розміщення об'єктів торгівлі в м. Борщові, зокрема в 2014 – 33 рішення, в 2015 році – 27 рішень, в I кварталі 2016 року – 9 рішень. При прийнятті даних рішень виконавчий комітет керувався Податковим кодексом України №2755-IV від 02.12.2010 (із змінами та доповненнями) та ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Відповідно до пункту 8 статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правові засади і гарантії підприємництва.

Статтею 1 Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" (далі - Закон про дозвільну систему) визначено, що дозвільна система у сфері господарської діяльності - сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, переоформленням, видачею дублікатів, анулюванням документів дозвільного характеру.

Збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг раніше стягувався відповідно до норм податкового законодавства, зокрема Закону України "Про систему оподаткування" та Декрету Кабінету Міністрів України від 20.05.1993 № 56-93 "Про місцеві податки і збори". На підставі цього органами місцевого самоврядування було запроваджено видачу дозволу на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг.

Однак, з набранням чинності 05.10.2006 частини першої статті 4 Закону про дозвільну систему, правових підстав на оформлення та видачі дозволу на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг (і подібних до нього) немає, оскільки необхідність одержання такого документа не передбачена жодним чинним законом України.

Верховною Радою України 02.12.2010 прийнято Податковий кодекс України, підпунктом 1 пункту 2 розділу «Прикінцеві положення» якого передбачено, що з 01.01.2011 втратили чинність, зокрема, Закон України «Про систему оподаткування» та Декрет Кабінету Міністрів України від 20.05.1993 № 56-93 «Про місцеві податки і збори». Тим самим збір за видачу дозволу на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг скасовано.

Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» внесено зміни до статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якими скасовано повноваження сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів в частині надання дозволу на розміщення на території об'єктів благоустрою, будівель і споруд соціально-культурного, побутового, торговельного та іншого призначення.

Крім того, дозвіл на розміщення об'єкта торгівлі не передбачено і Законом України «Про перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності».

Таким чином, надання Борщівською міською радою дозволу на торгівлю та розміщення об'єкту торгівлі в м. Борщові не передбачено чинним законодавством.

Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Видача Борщівською міською радою зазначених дозволів може створювати певні перешкоди для здійснення суб'єктами господарювання підприємницької діяльності, а саме: значні затрати часу для їх отримання (подача заяви, отримання рішення виконавчого комітету міської ради).

Листом від 03.06.2016 №378/2-18 Борщівська міська рада надала пояснення по справі, зокрема:

- органи сільських, селищних, міських рад мають погоджувати з власниками підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності зручний режим роботи;
- орган місцевого самоврядування не вимагає будь-яких документів щодо отримання дозволу на розміщення об'єктів торгівлі;
- господарюючі суб'єкти за своїм баченням та бажанням звертаються до органу місцевого самоврядування в частині торгівельної діяльності, а той в свою чергу не ігноруючи заявника, з метою узгодження встановленого режиму роботи з обов'язковим дотриманням останніми особливостей продажу окремих груп продовольчих та непродовольчих товарів, здійснення різних видів торгівлі, роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства, приймає виключно тільки рішення не спричиняючи при цьому жодних незручностей і перешкод суб'єкту торгівлі;
- Борщівська міська рада при розгляді звернень господарюючих суб'єктів в частині торгівельної діяльності жодним чином не мала наміру обмеження їх прав та обов'язків.

Враховуючи вищенаведене, слід відмітити, що:

- Борщівська міська рада не погоджує із суб'єктами господарювання, що здійснюють торгівельну діяльність, режим роботи, а його затверджує (пункт 2 рішень виконавчого комітету Борщівської міської ради від 31.01.2014 №6 та від 17.03.2015 № 59);
- зазначення в рішеннях виконавчого комітету Борщівської міської ради від 31.01.2014 №6 та від 17.03.2015 № 59 переліку документів свідчить про необхідність їх надання суб'єктами господарювання для отримання дозволу на розміщення об'єктів торгівлі.

Таким чином, пояснення Борщівської міської ради не спростовують факту вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, оскільки чинним законодавством не передбачено надання дозволів на торгівлю.

Докази зібрані під час розгляду справи вказують, що дії Борщівської міської ради, які полягають у наданні дозволів на торгівлю, необхідність одержання яких не передбачена чинним законодавством, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) із змінами територіальним відділенням листом від 11.07.2016 № 7/824 направлено Борщівській міській раді копію подання від 08.07.2016 № 107 «Про попередні висновки по справі № 851-АД» (надалі – подання).

На подання Борщівська міська рада листом від 18.07.2016 № 485/2-18 надала аналогічні пояснення як у вищевказаному листі від 03.06.2016 №378/2-18 та зазначила, що в міській раді відсутнє будь-яке положення щодо визначення порядку надання дозволів на розміщення об'єктів торгівлі, а також відсутній затверджений перелік документів, який необхідний для отримання дозволу. Рішення про які йдеться в поданні комітету (№6 від 31.01.2014, №59 від 17.03.2015) вказують виключно на перелік документів, які особисто, добровільно надав той чи інший заявник, а не який вимагав орган місцевого самоврядування.

Наведені Борщівською міською радою пояснення спростовуються матеріалами справи.

Крім того, Борщівська міська рада (лист від 18.07.2016 № 485/2-18) повідомила, що міська рада взяла до відома висновки адміністративної колегії Тернопільського обласного

територіального відділення Антимонопольного комітету України та припинила видачу рішень, які регламентують надання дозволів на торгівельну діяльність.

Таким чином, порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено Борщівською міською радою в ході розгляду справи.

На підставі матеріалів справи та зібраних доказів, керуючись статтями 7 та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року за №32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ПОСТАНОВИЛА:

Визнати дії Борщівської міської ради (місцезнаходження: вул. Грушевського, 2, м. Борщів, Тернопільська обл., 48702, ідентифікаційний код 04058485), які полягають у наданні дозволів на торгівлю, необхідність одержання яких не передбачена чинним законодавством, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду в двомісячний строк з дня одержання рішення.

Члени колегії :

Р.В.Лецишин, голова територіального відділення

Н.Є.Чорномаз, заступник голови територіального відділення

А.Г.Левченко, начальник першого відділу досліджень і розслідувань

Н.С.Біловус, начальник другого відділу досліджень і розслідувань